

Урок історії рідного краю

9 клас

Тема. Мінська губернія - складова Російської імперії.

Мета: сформувати порівняльний аналіз політико-адміністративного устрою українських земель в складі Російської імперії з політико-адміністративним устроєм українських земель в складі Австрійської імперії; поглибити знання життя власного краю, поглибити розуміння його ролі в історії нашого народу; вдосконалювати навички самостійної роботи з історичною інформацією, аналізу фактів і подій; продовжити формування уміння роботи з картою, таблицею, схемами, встановлювати логічні зв'язки; виховувати шанобливе ставлення до українського народу.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу, формування умінь та навичок.

Обладнання: історичний атлас; робочий лист із завданнями на урок для кожного учня.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація знань учнів

III. Мотивація навчальної діяльності

Повідомлення теми, мети уроку.

IV. Вивчення нового матеріалу

1. Другий і третій поділи Польщі та їх значення для життя краю.

Наприкінці 80-х рр. XVIII ст. у Польщі, до складу якої як і раніше входила величезна територія Правобережної України, під впливом ідей Великої французької революції, розвернувся широкий рух за реформи. План широких перетворень у Польщі висунула на 4-річному сеймі (1788 - 1792 рр.) шляхетсько-буржуазна партія, що отримала назву "патріотичної". 3 травня

1791 р. була прийнята польська конституція, яка скасовувала виборність королів і вводила спадкову монархію, дозволяла містам посилати своїх депутатів до сейму, а городянам отримувати у власність землі, встановлювала державну опіку над селянами. Не дивлячись на свою обмеженість, конституція давала певні можливості для розвитку в країні ринкових капіталістичних відносин.

Проте проти конституції виступила частина польських магнатів, духовенства і шляхти, які, організувавши Тарговицьку конфедерацію, запросили на допомогу російські війська. Услід за Росією свої війська до Польщі ввела і Пруссія. Патріотична партія зазнала поразки, а польський сейм, що зібрався в Гродно, був вимушений дати згоду на другий поділ Речі Посполитої. Так у **1793** р. до Росії була приєднана центральна частина Білорусії з містом Мінськом і практично вся Правобережна Україна. Таким чином, вся територія України, за винятком її західних областей, була об'єднана у складі Російської імперії.

Головним наслідком невдачі польського повстання став третій поділ країни між Прусією, Росією та Австрією, що призвів у **1795 р.** до ліквідації польської держави. Цього разу Росія отримала Литву, Західну Білорусію і частину Західної України з містами Луцьк та Володимир. Проте повного возз'єднання українських земель у складі Росії поки не сталося. Частина Західної України з містом Львовом, а також Закарпатська Україна з містами Ужгородом і Мукачевом, опинилася під владою Австрії.

2. Наші землі складова частина Мінської губернії.

Після приєднання українських земель до Російської імперії, на них було поширено загальноімперський адміністративний устрій.

Генерал-губернаторство – велика територіально-адміністративна одиниця, до складу якої входило декілька губерній. Генерал-губернаторів призначав і звільняв лише імператор, він мав практично необмежену владу (військову, адміністративну, судову, фінансову). До складу трьох генерал-губернаторств на українських землях входило 9 губерній, в яких адміністративно-виконавчу функцію здійснювали губернатори. Губернії поділялися на повіти, на чолі яких стояли справники.

У 1793 році наші землі увійшли до Російської імперії. А детальніше Мінської губернії, Пінського повіту, Кухіцьковільської волості.

Управління губерніями здійснювали **генерал-губернатори**, призначені царем. Вони зосереджували у своїх руках усю повноту адміністративної влади й вирішували питання громадського життя. Водночас пильно наглядали за загальним станом справ і політичними настроями в українських губерніях, уважно стежили за зовнішньополітичною ситуацією. Губернії склалися з повітів, управління в яких здійснювали царські справники. Повіти поділялися на стани, очолювані поліцейськими приставами. У містах було запроваджено міські думи, які працювали за російськими законами.

Історичний факт. У всіх ланках губернської адміністрації процвітали казнокрадство й хабарництво. Коли Микола I захотів дізнатися, хто з його губернаторів не бере хабарів, то в Україні таким виявився лише київський губернатор Іван Фундуклей. «Не бере, бо дуже багатий» — так пояснив цар його поведінку.

Губернатор – офіційний представник влади в губернії, призначав якого генерал-губернатор

V. Узагальнення та підбиття підсумків уроку

Продовжіть речення

Після останнього поділу Польщі наші землі опинились в складі ...

VI. Домашнє завдання

Опрацювати конспект.